

HÖSSNA HEMBYGDSFÖRENING

Vandring torsdagen 28 sept 2023

Vi går från **Slätthult** förbi Kvarnlyckan och Mellanlyckan, ner mot **Hillaredsån** där vi fikar vid Rolands jaktstuga. Vi går vidare mot den mytomspunna platsen **Myntaregrav**. Sedan ner mot gårdarna i **Hillared**. Vi fortsätter **Hillaredsvägen** uppför backen mot **Sillebacken**. Därifrån går vi vägen norrut tillbaka till Slätthult.

Kartor som visar hur det sett ut på platsen under 17- och 1800-talet.

SLÄTTHULT (nr 109 i Hössna)

Slätthult finns med i jordeboken 1560 som kronobygge. Namnets ursprung tros vara slått=slåtter.

På Slätthult har tre nämndemän varit bosatta. Den förste var Anders Svensson som bodde här 1730, den andre nämndemannen var Nicolaus Blomberg som bodde här med sin familj till 1827. Och den tredje nämndemannen Gustav Josefsson bodde här från mitten av 1870-talet.

År 1760 ägdes hela hemmanet av bonden SVEN SVENSSON från Timmele och hans hustru MARIA JONASDOTTER som kom från Sillebacken.

Efter Svens död sämjedelades gården mellan barnen Ingegerd och JOHANNES. Först en bit in på 1900-talet delades den genom lantmäteri. Systemen Ingegerd, var gift med Lars Jonasson och deras dotter Maria gifte sig med nämndeman Nicolaus Blomberg. Paret ägde gården fram till 1827, då de sålde och flyttade till Timmele. En brorson till Ingegerd, JOSEF JOHANSSON tog över deras del och blev då ägare till hela gården. JOSEF var barnbarn till MÄRTA EKMAN från Gullered.

Omkring 1876 köptes gården av nämndemannen Gustaf Josefsson. Han var född i Amurabacken och hade tidigare varit dräng hos Klefberg. Han var gift med Eva Augusta Josefsdotter (SYSTER TILL FREDRIKA GUNILLAS MORMORS MOR) . Eva Augusta var dotter till JOSEF JOHANSSON, så gården var fortfarande i den s k nämndemannasläktens ägo. De fick nio barn, varav fem dog små. De var s.k. blue babys.

År 1935 köptes Slätthult av Fritz Ekman och hans hustru Hulda f. Friberg. De byggde den nuvarande huvudbyggnaden 1939. På gården bodde då företrädarens dotter skollärarinnan Alma Josefsdotter kvar.

SLÄTTHULT (nr 108 i Hössna)

Den västra delen av Slätthult ägdes fr o m slutet av 1800-talet av släkten Klas Andersson från Knätte och senare av hans son Levin. När Levin dog i slutet av 1940-talet blev Tage Törnkvist från Karthemmet ny ägare. När även han dog köpte Fritz och Hulda (ROLAND OCH INGVARS MORFÖRÄLDRAR) gården 1953. Därmed var Slätthult ånyo en gård efter att ha varit uppdelad sedan 1700-talet.

Ekmans dotter Sara och hennes man Hugo Eriksson övertog gården på 1955 (FÖRÄLDRAR TILL NUVARANDE ÄGARNA ROLAND OCH INGVAR).

HILLAREDSÅN

Hillaredsån som rinner genom Slätthults skog kallas ibland även **Myntareström**. Här fanns för länge sedan en liten kvarn. Namnet Kvarnlyckan finns fortfarande kvar. Troligen var det en sk skvaltkvarn. Skvaltkvarnen drevs av vatten, som leddes genom en vattenränna till det *horisontellt liggande* skovelhjulet.

MYNTAREGRAV (nr 107)

Torp/backstuga under Hillared. Den gamla jordkällaren som grävts in i en kulle ligger alldeles i väggkanten, tidigare gick den gamla vägen längre söderut. Stenmurar finns kvar.

Här ska det ha bott en falskmyntare och att göra falska mynt ansåg som ett grovt brott. Straffet blev därför strängt, man la helt enkelt ner mannen i en tunna med fullt av inslagna spikar där spetsarna gick in i tunnan. Tunnan rullades ner mot Hillaredsån (Myntareström) och där ska man ha öppnat tunnan för att se hur det gått men falskmyntaren. Då det visade sig att han fortfarande levde så spikade man på locket igen och lät tunnan följa med strömmen söderut. Väl framme där Hillaredsån möter den gamla vägen från Ulricehamn till Grönahög, öppnade man på nytt tunnan och kunde konstatera att mannen nu pinats till döds. Och sedan den dagen kallas platsen för PINEBO.

På platsen kan man ibland se en stor svart spökhund...

Det finns flera varianter på berättelsen, det var så här den berättades av Erik Hållander som växte upp i Hillared. Sant eller inte men enligt andra har många sett ett spöke här som varit iklädd en tunna...

HILLARED.

Gården som på 1500-talet hette Hillemad, har ett av de mest frostlänta lägena i socknen, vilket bekräftas redan på lantmätare Kettel Claessons karta från 1600-talet, där det står: "frös säden bort som oftast". Det finns berättat om hur man gick ut i kalla julnätter och eldade för att hålla frosten borta. Gården var då kronogård om 1/2 mantal. Redan i 1700-talets början finner man två bönder i Hillared och i mitten av 1800-talet har böndernas antal ökat till tre. En av gårdsdelarna köps då av Sven **Johansson** i Slätthult, vilken även var ägare till Sillebacken. Gården slås då samman med Sillebacken och har sedan så förblivit.

HILLARED 201 ANELLS

År 1882 blir Frans Johansson, född 1850 i Redslared, ägare till en annan av gårdsdelarna i Hillared. Samma år gifter han sig med änkan efter Anders Johansson på Kullen, den 27-åriga Josefina Rundberg. Gården går år 1922 vidare till deras dotter Anna och mågen Yngve Anell. Senare äger döttrarna Birgitt och Gunborg gården.

ETT NYBYGGE på 2020-talet vid vägen ovanför Anells.

HILLARED 103 HÅLLANDERS

Den västligaste av gårdarna ägs omkring 1880 av Johan Aron Karlsson från Grönahög. Han är gift med Josefina Josefsdotter, dotter till JOSEF i Slätthult. 1885 säljer de gården till Wilhelm Hållander med familj. Det blir senare sonen Valdemar Hållander, som tar över gården vid Myntareström, som den bäck som rinner vid gården en gång kallades. Husen ägs nu av barn och barnbarn till sonen Erik Hållander.

HILLARED 101 ÖSTERLYCKAN

På en avstyckning från Hillared bygger, vid 1920-talets början, Arvid Sandin upp nya hus och bildar en liten gård.

DEN NYA VÄGEN

Vägsträckningen gjordes om på 1940-talet. Vid Hillared lades den nya bron över ån något norr om den gamla vägen som det fortfarande finns spår av.

SILLEBACKEN 101

Sillebacken omtalas första gången i 1564 års jordebok och då som kronotorp. vid 1700-talets början beboddes Sillebacken av JONAS Larsson och hans hustru BRITTA Larsdotter. Gården var Brittias föräldrahem. Dottern MARIA, f. 1720, gifte sig 1744 med SVEN Svensson från Slätthult, och blev stammoder för den skänndemannasläkten i Slätthult. Det blev Marias bror, Håkan, som under en stor del av 1700-talet kom att bo i Sillebacken, och sedan delades gården så, att en dotter och en son fick var sin gårdsdel. Sonen Anders drabbades 1803 av olyckan att få se sin huvudbyggnad lagd i aska. Gården byter sedan flera gånger ägare fram till 1874 då bonden Anders Johansson på Kullen, Kullingen kallad, förvärvar den av Gustaf Svensson från Tuskan i Liared. Denne Gustaf blir istället bonde i Grevagården i Åsarp och som han först ägt Sillebacken och sedan Grevagården, blir han av folkhumorn kallad för Sellagreven. Som arrendator på nyförvärvet Sillebacken Placerar Anders Johansson sin son Johan och dennes hustru Augusta som var bördig från Skrockhögen. De blir ägare till gården 1881. Efter Johans död 1899 emigrerar barnen till Amerika. Sillebacken utarrenderas då först till familjen Bok och sedan till Johan Hellgren, vars fagra dotter Hulda fick grannpojkarne att råka i luven på varandra. Den nuvarande ägarens släkt tillträdde gården 1907, då Svante Andersson köpte den av Johan Anderssons sterbhus. Efter Svantes död 1921 övertog sonen Gustav gården. Gustav Andersson som var känd i kommunala sammanhang i Hössna, överlät omkring 1960 gården på sonen Harald Gustavsson och hans maka Anna-Lisa.

NYANLAGD STENMUR

På vägen tillbaka till Slätthult passerar vi en rak och fin stenmur som Roland Eriksson i Slätthult renoverat med stenar som låg utspridda bredvid. Muren är gräns mellan gårdarna Slätthult och Sillebacken.

För den som undrar varför en del personers förnamn står med versaler så kan jag berätta att det är ett sätt för mig att känna igen mina egna ANOR. Många namn är ju ganska lika och det kan lätt bli lite förvirrande!

Gunilla

Källor: Hössna Hembygdsförening, Hössnaboken, Hössna församlingsböcker och minnen

PS: Rättningar och tillägg mottas tacksamt till gunilla.hallander@gmail.com

eller till roland.erik@telia.com